

Democristians o papallones

Ben prompte es compliran dos anys del terratrèmol electoral de 2015 que va sacsar de dalt a baix els fonaments polítics arreu de la geografia espanyola. I, pràcticament assolit l'equador de legislatura i només un any després dels darrers comicis estatals, l'opinió pública comença a avaluar els governs ja per les seues accions i no només amb relació a l'herència rebuda. I en aquest context, el seu adversari es rearma amb bones expectatives.

Al contrari del que es pronosticava en els manuals de la guia latinoamericana —o grega— de l'assalt del poder, el PP com a espai polític no sols no s'ha descompost sinó que s'ha reforçat en sengles congressos sense gaires sotrats. Que el PP haja abandonat la FAES d'Aznar —concebuda com a fundació d'ideologia neoliberal— per recuperar i impulsar la democristiana Humanismo y Democracia fundada per la UCD d'Álvarez de Miranda té molt d'indicatiu d'aquest gir. El nou PP de Mariano Rajoy ha entès que, en un entorn fragmentat, un partit democristià pot aspirar sense problemes a consolidar un terç de l'electorat —especialment entre vot rural i pensionistes— i esdevenir la primera minoria de l'Estat. No és poca cosa, amb els temps que corren. Els hi ha ajudat, és clar, l'escenari de bloqueig institucional de 2016 i la sensació que les forces progressistes són incapaces d'assolir acords entre elles sense tirar-se els plats al cap i esclatar internament: un nombre suficient de votants ha decidit optar per l'ordre i la previsibilitat abans que pel càstig a la corrupció. La condició de partit de l'ordre és una basa fonamental del nou-vell PP.

El cas valencià, la reinvençió del PP-CV sota el comandament d'Isabel Bonig és paradigmàtic d'aquesta transformació, amb el mèrit afegit de fer-se des de les files de l'oposició i no des de la comoditat del control del Govern estatal. Des de la base sòlida que atorga el suport ro-

FRANCESC
MIRALLES

@arrosabanda

cós d'un terç de l'electorat, Isabel Bonig ha transformat una força que va superar en la dècada passada el 50% dels vots en un partit d'oposició i de combat a partir d'un lideratge desacomplexat que alguns qualifiquen de *punk* —es defineix obertament de dretes, admiradora de Margaret Thatcher... i de La Polla Records— i en l'oberta disputa d'una sèrie de guerres culturals contra els governs progressistes o de canvi en sectors estratègics. Per posar dos exemples clars, quant a model escolar, el PP s'ha posicionat en defensa de la llibertat de tria pels pares de centre i model lingüístic (al costat de les associacions catòliques de pares); mentre que en mobilitat urbana aposten fort per l'hegemonia de l'automòbil privat. Tot això apunta clarament a un perfil de classe mitjana no estructuralment conservadora però preocupada per l'ascens social que va constituir l'espina dorsal de l'hegemonia del PPCV en els anys 90 i els 2000. Les classes mitjanes en disputa que alguns coneixen com a *centre polític*.

A l'altre costat, hi ha el Govern del Botànic, que fa només un any es presentava amb èxit com a paradigma del Govern progressista que s'havia d'exportar a Espanya; una reivindicació de la qual va fer gala especialment Compromís —amb l'inversemblant *Acuerdo del Prado*— però que Ximo Puig també defensava orgullosament en televisions, ràdios i rodes de premsa per a tot el qui volgués escoltar-lo. La defensa de l'Entesa Valenciana al Senat fou l'últim —i honorós— episo-

di d'un president que era lloat arreu de l'Estat com a exemple no només d'higiene democràtica —ni que fos per contrast amb l'herència rebuda del PP— sinó també d'aposta nítida de Govern en clau progressista. Només uns mesos després dimitia de l'executiva del PSOE en el motí de palau contra Pedro Sánchez, i els diputats del PSPV ignoraven els seus compromisos electorals deixant governar Rajoy. Fora de la lògica orgànica, Puig i el PSPV no tenen cap relat que explique què fan al costat de Susana Díaz, Lambán, García-Page i Fernández-Vara, clars exponents de l'ala dreta del partit i contraris a tot pacte amb Podemos i els partits nacionalistes.

La desfeta comunicativa no acaba ací: si l'altra gran aposta del Govern del Botànic és la defensa dels interessos valencians —la tríada d'infrafinançament, deute i dèficit en infraestructures— que el seu màxim representant s'alinee en públic amb els exponents del sector més centralista del PSOE, i que, a més, posen per escrit la seua defensa del corredor ferroviari central, és molt complicat d'explicar. Per si era poc, veure càrrecs públics de la Generalitat defensant que el corredor central també és corredor mediterrani i la seua idoneïtat és, com a mínim, un tret al peu a tota l'estratègia reivindicativa ja no de dos anys sinó d'una dècada i mitja. I tot en una lògica de partit que té un relat poc distingible de portes enfora.

Per si no n'hi havia prou contra la cohesió del Botànic, Podem al País Valencià travessa el seu congrés, del qual amb tota seguretat eixirà una nova direcció que apunta a ser més crítica i exigent amb el Consell i els governs municipals *del canvi* del que ho ha estat la direcció encapçalada per Antonio Montiel; les candidatures crítiques coincideixen en aquest diagnòstic de forçar una agenda més ambiciosa i, fins i tot el sector oficialista, s'ha hagut de sumar a aquest corrent de fons. Si bé això pot tenir elements positius —garantir que els sectors crítics amb el Consell s'articulen en

EL NOU-VELL PP DE BONIG APOSTA PER SEDUIR LA CLASSE MITJANA, NO ESTRUCTURALMENT CONSERVADORA PERÒ SÍ PREOCUPADA PER L'ASCENS SOCIAL, UN MÈTODE QUE CONSTITUÍ L'ESPINA DORSAL DE L'HEGEMONIA DEL PP AL PAÍS VALENCIÀ

una alternativa progressista i no acaben en l'abstenció— té perills evidents: mostrar com a ensenya del canvi un Govern sense nord i sense relat nítid, entre un PP radicalitzat i a l'ofensiva i un Podem amb molts incentius per marcar perfil propi, tenint com té la clau de la legislatura.

És dubtós que una possible i mil vegades anunciada crisi de Govern a l'estiu —per a la qual les travesses apunten a la substitució de com a mínim un parell de consellers molt contestats— resolga una crisi de manca de relat. I segurament siga recuperar una mínima coherència en la reivindicació territorial l'única solució fiable per a la pervivència del projecte del Botànic més allà d'una legislatura. Una tasca que, sembla, hauria de correspondre, quasibé per eliminació, a Com-

promís... i a la societat civil, que és molt més que la gran patronal enquadrada al voltant de Juan Roig i Vicente Boluda. O ho hauria de ser.

La idea del greuge comparatiu valencià en aspectes com les infraestructures —especialment el corredor mediterrani— ha començat a quallar entre els sectors productius i els mitjans de comunicació. Però és normal que a bona part de la classe treballadora, siga urbana o rural, els corredors continentals de mercaderies la commoguen ben poc. Sí que poden fer-ho, per contra, les coses que els couen en el dia a dia: les autopistes de peatge, la raquítica xarxa de trens de rodalies —a diferència dels AVE, la UE considera els trens de rodalies i mitja distància un servei públic essencial que

pot ser deficitari— o la precarietat dels serveis de metro i bus metropolitans (destaquem que cap àrea metropolitana valenciana compta amb contracte-programa de transport públic). *Apartheid* en infraestructures, en diuen ja alguns.

No s'ha de menystenir el poder de la quotidianitat: fa deu anys, una rebel·lió catalana d'imprevisibles conseqüències començava a partir de l'espurna menys imaginable: l'empenyament dels usuaris de la RENFE, farts de retards i molèsties, s'organitzaven. I d'aquí, costera avall. Ja saben allò que es diu de l'efecte papallona: mai no se sap en què acaba l'impuls que parteix de les coses petites.

Llicenciat en dret i ciències polítiques, consultor en comunicació i coautor del llibre *De Ciudadans a Ciudadanos* (Foca, 2015)